

พระครูนิโครชธรรมาภรณ์ (เอนก ยสทินฺโน)

(พ.ศ. ๒๔๕๐)

ชาติภูมิ

พระครูนิโครชธรรมาภรณ์ (เอนก ยสทินฺโน) นามเดิมว่า เอนก นามสกุล อยู่สุข เกิดเมื่อวันที่ ๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๐ ที่บ้านเทพา อำเภอวังสามสี จังหวัดอุบลราชธานี บิดาชื่อนายเคน มารดาชื่อ นางสี อยู่สุข เป็นบุตรคนที่ ๔ ในจำนวนพี่น้อง ๕ คน ครอบครัวมีฐานะปานกลางมีพ่อกับแม่ไม่ขัดสน ต่อมา บิดาได้พาครอบครัวย้ายไปทำมาหากินที่บ้านเวียงเกษม ตำบลเมืองเดช อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

การศึกษา บรรพชาและอุปสมบท

- พ.ศ. ๒๕๐๐ จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จากโรงเรียนบ้านเขมเจริญ ตำบลเมืองเดช อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
- พ.ศ. ๒๕๑๐ อายุได้ ๒๑ ปี อุปสมบทที่วัดแสงเกษม ตำบลเมืองเดช อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีพระครูวิบูลย์ธรรมธาดา อดีตเจ้าคณะอำเภอเดชอุดม เป็นพระอุปัชฌาย์ ได้ศึกษาพระปริยัติธรรม ปีนี้สอบได้นักธรรมชั้นตรี
- พ.ศ. ๒๕๑๑ มีความคิดว่าการเรียนพระปริยัติธรรมเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถทำให้จิตใจสงบ เยือกเย็น และเข้าถึงพุทธธรรมได้ จึงขออนุญาตกราบลาพระอาจารย์ไปศึกษาที่วัดหนองป่าพง ได้ฝากตัวเป็นลูกศิษย์ของพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) เจ้าอาวาสวัดหนองป่าพง อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ศึกษาทั้งสมถวิปัสสนา กัมมัฏฐานแบบพระปริยัติธรรม ปีนี้สอบได้นักธรรมชั้นโท เนื่องจากวัดหนองป่าพงอยู่ในระหว่างการพัฒนา พระครูนิโครชธรรมาภรณ์จึงได้ช่วยครูบาอาจารย์พัฒนาวัดอย่างไม่ยอมเหน็ดเหนื่อย ขณะเดียวกันก็ฝึกปฏิบัติสมถวิปัสสนา กัมมัฏฐานไปด้วย แต่ก็ยังไม่ทิ้งการเรียนพระปริยัติธรรม
- พ.ศ. ๒๕๑๓ สอบได้นักธรรมชั้นเอก

หน้าที่การงาน

พระครูนิโครชธรรมาภรณ์ (เอนก ยสทินฺโน) เมื่อได้ฝากตัวเป็นลูกศิษย์ของพระโพธิญาณเถรแล้ว ก็ตั้งใจถือวัตรปฏิบัติอย่างเคร่งครัดในพระธรรมวินัยตามแบบอย่างครูอาจารย์ จนได้ชื่อว่าเป็นศิษย์อัครูปหนึ่ง ที่พระโพธิญาณเถร มีความเมตตาให้ร่วมเดินธุดงค์ตามสถานที่ต่างๆ ด้วย เพื่อเป็นการฝึกปฏิบัติขัดเกลา

ตนเอง พระครูนิโครธธรรมาภรณ์ เป็นศิษย์ที่กตัญญู ให้ความเคารพเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสอนของพระโพธิญาณเถรอย่างเสมอต้นเสมอปลาย มีความเพียรเป็นเลิศ มีวัตรปฏิบัติที่งดงามจนพระโพธิญาณเถรให้ความไว้วางใจ

ด้านการปกครอง

พ.ศ.๒๕๑๖ พระโพธิญาณเถรได้มอบหมายให้ไปดูแลวัดป่าไทรงาม ซึ่งเป็นวัดสาขาวัดหนองป่าพงที่ ๑๐ อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าอาวาสวัดป่าไทรงาม

นอกจากนี้ ยังได้รับมอบหมายให้เป็นผู้แทนคณะสงฆ์ปกครองวัดสาขาอีกหลายๆ วัด ดูแลการจัดการบริหารในการพัฒนาวัด อย่างมุ่งมั่นจริงจัง จนเป็นหลักอีกวัดหนึ่ง ที่เป็นแบบอย่างที่ดี ในทางสร้างสรรค์ ของการพัฒนา สนับสนุนการปลูกป่า สงเคราะห์การศึกษาและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดูแลรับใช้คณะสงฆ์ จัดกิจกรรมร่วมกัน เพื่อบำเพ็ญประโยชน์อย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ

พระครูนิโครธธรรมาภรณ์ นอกจากจะเป็นพระภิกษุผู้มีวัตรปฏิบัติที่งดงาม เคร่งครัดในพระธรรมวินัย ตามแบบอย่างของพระโพธิญาณเถรแล้ว ยังเป็นพระนักพัฒนา นักสังคมสงเคราะห์ นักอนุรักษ์ และนักศิลปะด้วยดังปรากฏผลงานที่สำคัญดังนี้

เป็นศิษย์อีกรูหนึ่งที่พระโพธิญาณเถรให้ความเมตตาและไว้วางใจในความเสมอต้นเสมอปลาย สามารถเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์รูปอื่นๆ ได้ จึงส่งท่านไปดูแลวัดป่าไทรงาม ปกครองคณะสงฆ์และดูแลวัดสาขาอีกหลายวัดได้ปกครองพระภิกษุสามเณรตามแนวทางของพระโพธิญาณเถร คือเคร่งครัดในพระธรรมวินัย สอนคนด้วยการทำให้ดูโดยการปฏิบัติจริง ทำตนเป็นผู้เรียบง่าย กินน้อย นอนน้อย พูดน้อย ปฏิบัติให้มาก ไม่ว่ากิจการงานใดๆ ในการพัฒนาวัดและชุมชน จะลงมือพาทำด้วยตนเอง ทำด้วยความเสียสละ ขยันและอดทนต่องานหนัก ถือว่าการปฏิบัติงานคือการปฏิบัติธรรม ทำให้พระภิกษุสามเณรลุกวัดไม่อาจนิ่งดูเฉยได้ จึงทำให้กิจของสงฆ์ทุกอย่างลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย

เพราะความเป็นผู้เอาจริงในการปฏิบัติงานและปฏิบัติธรรม นอกจากจะได้รับความเคารพเชื่อฟังจากพระภิกษุสามเณรลุกวัดแล้ว แม้ศิษย์ของพระโพธิญาณเถรรูปอื่นๆ ก็ให้ความเคารพศรัทธามาก จะเห็นได้จากงานสำคัญของวัดหนองป่าพง เช่นงานพระราชทานเพลิงศพของพระโพธิญาณเถร พระครูนิโครธธรรมาภรณ์ ก็ได้รับความไว้วางใจจากคณะสงฆ์ให้เป็นผู้ทำหน้าที่สำคัญคือเป็นผู้นำในการเก็บอัฐิธาตุบรรจุไว้ในเจดีย์ เป็นต้น

ด้านการศึกษา

พระครูนิโครชธรรมาภรณ์ เป็นผู้เห็นความสำคัญของการศึกษา จึงให้การสนับสนุนและส่งเสริมงานด้านการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

๑) ฝึกอบรมปฏิบัติธรรมแก่นักเรียน นักศึกษา และคณะครูอาจารย์จากโรงเรียนเดชอุดม วิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม วิทยาลัยสาธาณสุขสิรินธร ฯลฯ ที่ลานปฏิบัติธรรมวัดป่าไทรงามเป็นประจำทุกปี

๒) สร้างห้องจริยธรรมและลานปฏิบัติธรรมให้โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดน ๒๒๕ โรงเรียนเดชอุดม และวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม

๓) จัดตั้งมูลนิธิหลวงพ่อบุญทนต์ เพื่อช่วยเหลือนักศึกษาที่เรียนดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ของวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม

๔) จัดตั้งกองทุนธรรมรักษ์ เพื่อส่งเคราะห์เจ้าหน้าที่กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๒๕ ศึกษามาศึกษาไปใช้ในการศึกษาของบุตร

๕) แจกเสื้อผ้า อุปกรณ์การเรียน และรถจักรยานให้แก่นักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต ๕ จำนวน ๓๐ โรงเรียน

๖) ปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดมให้ดูร่มรื่นสวยงาม

๗) สร้างพระพุทธรูปโพธิธรรมาภรณ์ พระพุทธรูปประจำวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม สำหรับให้นักศึกษา ครูอาจารย์ กราบไหว้ และทำพิธีทางพุทธศาสนา

๘) สร้างบ้านพักครูและหอกระจายข่าวให้แก่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านป่าไม้ ตำบลคอแลน อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี

ด้านการเผยแผ่

พระครูนิโครชธรรมาภรณ์ ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่วัดหนองป่าพง และครูบาอาจารย์คือพระโพธิญาณเถรยี่ดืออย่างเคร่งครัด ไม่สนับสนุนและส่งเสริมการสร้างวัตถุมงคล การเสกน้ำมันต์ ฟานน้ำหมาก สั่งสอนให้เชื่อในหลักอทิปปัจจยตา คือความเป็นเหตุเป็นผล ไม่ให้เชื่อและหลงงมงายในเรื่องไสยศาสตร์และเดรัจฉานวิชา มุ่งพัฒนาพระภิกษุสามเณรและชาวบ้านด้วยการใช้ธรรมเป็นเครื่องนำชีวิตและประเทืองปัญญา เพื่อให้เกิดความสุข สงบอย่างยั่งยืน นอกจากนี้จะได้แสดงธรรมตามวาระโอกาสต่างๆ ตลอดจนวันพระและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาแล้ว พระครูนิโครชธรรมาภรณ์ยังได้เผยแผ่ธรรมดังนี้

๑) พ.ศ. ๒๕๑๗ เดินทางไปเผยแพร่ธรรมที่ประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส สวิตเซอร์แลนด์ และประเทศสกอตแลนด์

๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ เดินทางไปเผยแพร่ธรรมและจำพรรษาที่วัดป่าสันตจิตตาราม (สาขาวัดหนองป่าพง) ประเทศอิตาลี

๓) ธรรมเนียมที่ถือปฏิบัติงานศพจะไม่สวดพระอภิธรรม แต่จะแสดงธรรมเตือนสติ และชี้แนวทางดำเนินชีวิตแก่ญาติผู้ยังมีชีวิตอยู่ให้คลายทุกข์ เข้าใจในอนิจจัง และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังขาร

๔) ในเทศกาลงานทอดกฐินวัดป่าไทรวาม จะงดมหรสพทุกประเภท แต่จะใช้การแสดงธรรมแทน พระภิกษุที่แสดงธรรม นอกจากพระครูนิโครธธรรมาภรณ์แล้วยังได้นิมนต์พระภิกษุจากวัดสาขา วัดหนองป่าพงมาแสดงธรรมตลอดคืน

๕) จัดอบรมปฏิบัติธรรมระหว่างวันที่ ๒๗ ธันวาคม ถึง วันที่ ๑ มกราคม ของทุกปี อุบาสก อุบาสิกา ที่มาปฏิบัติธรรมจะให้ทาน รักษาอุโบสถศีล เดินจงกรม นั่งสมาธิ บำเพ็ญเพียรภาวนา เป็นการฝึกหัดขัดเกลาตนเอง การจัดอบรมปฏิบัติธรรมในช่วงนี้ นอกจากเป็นการชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตให้มีสาระมากขึ้นแล้ว ยังเป็นการปฏิบัติธรรมเพื่อด้านกระแสวิถีนิยมของชาวบ้าน ที่เอาแต่สนุกสนานทางกาย มัวเมาลุ่มหลงอบายมุขในช่วงเทศกาลปีใหม่อีกด้วย

๖) ตั้งกองทุนพัฒนาการปฏิบัติธรรมของเยาวชน มุ่งเน้นความกตัญญู ยขยัน ประหยัด เสียสละ ฯลฯ โดยเปิดบัญชีเงินฝากให้ผู้ได้รับทุนทุกคน

ด้านสาธารณูปการ

พระครูนิโครธธรรมาภรณ์ เป็นพระภิกษุผู้มีความเสียสละ และมีความเมตตากรุณา ปรรณนาให้ผู้อื่นมีสุข ดังกลักรธรรมที่ยึดถือปฏิบัติตลอดมาว่า

“...เราขอมหนักเพื่อให้ท่านเบา

เราขอมร้อนเพื่อให้ท่านเย็น

เราขอมหิวเพื่อให้ท่านอิ่ม...”

ดังนั้นตลอดชีวิตท่านจึงเป็นผู้ให้ตลอดมา ดังผลงานที่ปรากฏดังนี้

๑) เมื่อแรกที่พระโพธิญาณเถระให้มาอยู่ดูแลวัดป่าไทรวาม พื้นที่วัดมีเพียง ๑๘ ไร่ ต่อมาได้พัฒนาวัดตามหลักธรรมคำสอนของพระโพธิญาณเถระ ผู้เป็นอาจารย์ที่ว่า “ให้พัฒนาคณก่อน แล้วคนจะสร้างวัดให้เอง” ดังนั้นทางวัดจึงไม่เคยเรียไรหรืออบอกบุญ มุ่งแต่ทำหน้าที่เผยแพร่ธรรมอย่างเดียว การพัฒนาวัดก็

ใช้แต่กำลังพระภิกษุสามเณรที่มีอยู่ จนชาวบ้าน และหน่วยงานราชการอื่นๆ เกิดความเลื่อมใสศรัทธา จึงได้
ปวารณาตัวเข้าช่วยเหลือ จนกระทั่งพื้นที่ของวัดในปัจจุบันก็ขยับขยายออกไปถึง ๑๓๐ ไร่

๒) เดิมพื้นที่บริเวณที่ตั้งวัดเป็นทุ่งนา มีเพียงป่าละเมาะที่ขึ้นตามพื้นหินและดินทรายที่แห้ง
แล้งกันดาร ดินไม่ใหญ่ไม่มี แต่ด้วยเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ยาวไกล พระครูนิโครธธรรมาภรณ์ใช้ความเพียร ขยัน
อดทน ปลูกไม้ป่านานาพันธุ์จนเต็มพื้นที่ เช่น ตะเคียนทอง พะยอม มะค่าแต้ มะค่าโมง ประดู่ แดง เต็ง รั้ง
นนทรี ยางนา และที่มากที่สุดคือ ต้นไทร ท่านสามารถเพาะไทรด้วยเมล็ดได้เองซึ่งเป็นเรื่องที่คนอื่นทำได้
ยาก นำไปปลูกเป็นร่มเงา ประดับตกแต่งให้ร่มรื่น สวยงาม สมกับชื่อ “วัดป่าไทรงาม”

๓) พ.ศ. ๒๕๔๔ ปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ครองราชย์ ครบ ๕๐ ปี ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับชาติ ได้รับโล่และเข็มทองคำ พระราชทานจากสมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๔) ปลูกป่าถาวรบนพื้นที่ ๑,๐๕๕ ไร่ในวัดสาขา ๑๔ วัดดังนี้

พื้นที่ในอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

(๑) วัดป่านาแก	๑๒๐ ไร่
(๒) วัดป่ารัตนโพธิ์ศรี	๓๐ ไร่
(๓) วัดป่าสุธรรมรังษี บ้านนาवल	๓๐ ไร่
(๔) วัดป่าห้องเตย	๒๐ ไร่
(๕) วัดป่าหนองน้ำขุ่น	๓๐๐ ไร่
(๖) วัดป่าบ้านหนองยาง	๓๐ ไร่
(๗) วัดป่าอัมพวัน บ้านนาเกษม	๓๐ ไร่
(๘) วัดป่าตะเคียนทอง	๑๐๐ ไร่
(๙) วัดบ้านไผ่	๑๕ ไร่
(๑๐) วัดบ้านโคกชำแระ อำเภอทุ่งศรีอุดม	๑๓๕ ไร่
(๑๑) วัดป่าหนองกุง อำเภอตาลสุม	๘๐ ไร่
(๑๒) วัดป่าห้วยยาง อำเภอน้ำขุ่น	๑๕ ไร่
(๑๓) วัดป่าวังน้ำเย็น บ้านป่าไม้ อำเภอบุณฑริก	๕๐ ไร่
(๑๔) วัดป่าแสงธรรม บ้านหนองมะนาว อำเภอเมือง	๑๐๐ ไร่

๕) สร้างเสนาสนะเพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติธรรมและกิจของสงฆ์ เช่น กุฏิ ศาลา การเปรียญ ศาลาโรงทาน เมรุ ฯลฯ แต่ละแห่งจัดไว้อย่างเป็นระเบียบ ประหยัด เรียบง่าย คงทน ถาวร กุฏิบางหลังปลูกสร้างด้วยดอกไม้ ออกแบบได้อย่างเหมาะสมกลมกลืน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับธรรมชาติ

๖) สร้างลานปฏิบัติธรรม สำหรับในอบรมธรรมแก่เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และพุทธศาสนิกชนทั่วไป ตกแต่งด้วยต้นไม้ทรอันร่มรื่น และสลักหินทรายหนักมากกว่า ๘ ตัน เป็นเสมาธรรมจักร แจกัน ดอกบัว พระพุทธรูป และแกะสลักหินศิลาแลงเป็นอาสนะสงฆ์ที่ ๖๐

๗) ขุดคลองรอบวัด ขนาดกว้าง ๘ เมตร ลึก ๔ เมตร เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้สอยและเลี้ยงปลา หลากหลายชนิด นำดินที่ขุดขึ้นมากันเป็นคูโดยรอบแล้วปลูกไม้ยืนต้นอย่างแน่นหนา ให้เป็นที่อยู่อาศัยของนก ไก่ป่า กระรอก กระแต บ่าง ฯลฯ ใช้แนวต้นไม้ป้องกันฝุ่นและเสียงรบกวนจากภายนอก

๘) อนุรักษ์ต้นไม้ตะเคียนทองโบราณขนาดใหญ่หลายคน โอบ อายุหลายร้อยปี ซึ่งลึมนอนแช่ในลำน้ำโคมมากหลายชั่วอายุคน มาจัดแสดงไว้ที่ลานวัด พร้อมกันนี้ได้ชักลากขอนไม้และดอกไม้ขนาดต่างๆ มาเก็บสะสมและตกแต่งได้อย่างสวยงาม จัดเป็นแหล่งเรียนรู้แก่เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนที่สนใจทั่วไป

๙) ตั้งกองทุนโคกระบือ เพื่อไถ่ถอนชีวิตโค-กระบือจากโรงฆ่าสัตว์ไปให้เกษตรกรผู้ยากไร้แต่มีคุณธรรมนำไปเลี้ยง ลูกโค-กระบือที่เกิดใหม่ส่วนหนึ่งให้ผู้เลี้ยง ส่วนหนึ่งนำมาคืนกองทุนเพื่อนำไปให้เกษตรกรรายอื่น ขณะนี้กองทุนมีโค-กระบือ จำนวน ๘๖๕ ตัว

๑๐) กองทุนข้าวเมตตาธรรม เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากไร้ และช่วยเหลือชาวบ้านเมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ เมื่อเริ่มตั้งกองทุนมีเงิน ๓๓๐,๐๐๐ บาท ปัจจุบันมีข้าวจำนวน ๒๐๐ ตัน

๑๑) จัดทำโครงการส่งเสริมการเกษตรแบบพอเพียง ตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยเน้นการปลูกพืชปลอดสารพิษและใช้ปุ๋ยชีวภาพ

๑๒) ตั้งกองทุนสงเคราะห์พระภิกษุสามเณรอาพาธ เพื่อช่วยเหลือพระภิกษุสามเณรในวัด เครื่องใช้ขาดแคลนค่ารักษาพยาบาล

๑๓) ตั้งกองทุนช่วยเหลือผู้ป่วยที่ยากไร้ไม่มีค่ารักษาพยาบาล ที่โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชเดชอุดม อำเภอดุสิต จังหวัดอุบลราชธานี

๑๔) บริจาคเครื่องนุ่งห่มแก่ประชาชนที่ประสบอุทกภัยในจังหวัดอุบลราชธานี

๑๕) สร้างฐานปฏิบัติกรให้แก่กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๒๕ จำนวน ๒ แห่งคือ ฐานปฏิบัติกรช่องนาง และช่องตาอู ในพื้นที่อำเภอบุณฑริก

๑๖) มอบสังกะสี จำนวน ๑๐๐ แผ่น ให้แก่กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๒๕ เพื่อใช้ในการก่อสร้างฐานปฏิบัติกรบ้านแก้งเรื่องและช่องโปรงแดง อำเภอนาจะหลวยและมอบสังกะสีเพื่อใช้ในการก่อสร้างฐานปฏิบัติกรในพื้นที่อำเภอบุณฑริกอีก จำนวน ๔๗๐ แผ่น

๑๗) มอบโองน้ำขนาดบรรจุ ๑,๐๐๐ ลิตร ให้ฐานปฏิบัติกรกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๒๕ จำนวน ๘ ใบ

๑๘) มอบปัจจัยในการเจาะบ่อบาดาลให้แก่ฐานปฏิบัติกรตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแก้งเรื่อง มอบหอกระจายข่าวพร้อมชุดเครื่องขยายเสียงให้แก่ ฐานปฏิบัติกรตำรวจตระเวนชายแดนบ้านป่าไม้ ตำบลค้อแลน อำเภอบุณฑริก

เกียรติคุณที่ได้รับ

พ.ศ. ๒๕๔๕ รางวัลชนะเลิศโครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ ได้รับโล่และเข็มทองคำพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี

พ.ศ. ๒๕๔๖ รางวัลชนะเลิศโครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติของวัดสาขาคือวัดป่าหนองขี้เหินใหญ่ ตำบลทุ่งเทิง อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี ได้รับโล่และเข็มทองคำพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี

สมณศักดิ์

พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้รับแต่งตั้งเป็นพระครูสัญญาบัตรที่พระครูนิโครชรรมาภรณ์

ธรรมโอวาท แนวคิดบางตอนที่เผยแพร่

พระครูนิโครชรรมาภรณ์ เป็นพระภิกษุที่เคร่งครัดในพระธรรมวินัย และมีความเพียรในการปฏิบัติ จึงเป็นผู้เข้าถึงธรรมอย่างลึกซึ้ง เผยแผ่ธรรมตรงไปตรงมาตามพุทธพจน์และคำสั่งสอนของครูบาอาจารย์ หลักธรรมและแนวคิดที่ได้เผยแพร่ ขอยกมาบางตอน เช่น

๑) พลังไฟส่องตา พลังปัญญาส่องใจ แสงสว่างเกิดจากดวงไฟ หากกระทบดวงตาของคน ทำให้ดวงตามืดมัวชั่วขณะ คิดอะไรไม่ออก การแก้ปัญหาที่ใช้อารมณ์จะขาดสติ ทำให้ไม่เห็นต้นเหตุของปัญหา จึงแก้ปัญหาได้ยาก แต่ถ้ารู้จักใช้ปัญญาเป็นเครื่องนำทางในการแก้ปัญหา มีสติ รอบคอบ พิจารณาใคร่ครวญสาเหตุของปัญหา แล้วค่อยแก้ไขไปที่ละขั้นทีละตอน ในที่สุดก็จะแก้ไขปัญหานั้น ได้สำเร็จ

๒) เรายอมหนักเพื่อให้ท่านเบา เรายอมร้อนเพื่อให้ท่านเย็น เรายอมหิวเพื่อให้ท่านอิ่ม เป็นหลักธรรมที่สอนให้รู้จักเสียสละ การทำความดีต่อผู้อื่น การยอมลำบากเพื่อผู้อื่นได้ประโยชน์ เป็นการให้ทานเพื่อลดละกิเลสของตนให้เบาบางลง

๓) กล้วยเป็นสัตว์ที่มีพระคุณต่อมนุษย์ การเลี้ยงกล้วยตัวหนึ่ง จะได้ทั้งกำลังงานและปุ๋ยธรรมชาติ ใช้แรงกล้วยจะประหยัดเงิน ไม่ต้องซื้อน้ำมันให้สิ้นเปลืองสิ่งแวดล้อมในไร่เราก็จะดีขึ้น ทุงนาจะอุดมสมบูรณ์ด้วย กุ้ง หอย ปู ปลา กบ เขียด อาหารการกินไม่อดอยาก มีเหลือกินเหลือใช้ได้เพื่อแม่แบบ่งปันอยู่ร่วมกันฉันพี่น้องอย่างเป็นสุข ในปัจจุบันชาวนาขายกล้วยให้โรงฆ่าสัตว์ เพื่อเอาเงินไปซื้อข้าวของเครื่องใช้ จ่ายค่าเล่าเรียนบุตร เพื่อใช้หนี้สินที่ไม่มีวันหมดสิ้นจึงยากจนตลอดชีวิต

๔) เรามีความผูกพันกับต้นไม้และป่าไม้มาดั้งแต่เกิด ต้นไม้ให้ปัจจัยสี่แก่เรา ไม่ว่าอาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยาการรักษาโรค แม้ตายไปก็ยังอาศัยพิน และถ่านเผาร่างกาย ดังนั้นเราต้องร่วมมือกันปลูกต้นไม้และบำรุงรักษาป่าไม้ให้อุดมสมบูรณ์อย่างยั่งยืนตลอดไป

พระครูนิโครธธรรมาภรณ์ เป็นพระภิกษุผู้มีศีลจารวัตรและวัตรปฏิบัติที่งดงามยิ่ง เป็นศิษย์ของพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) ผู้สืบทอดหลักธรรมคำสอนอย่างตรงไปตรงมา ยึดมั่นในคุณธรรมของความถูกต้อง ดึงตามพุทธพจน์ มุ่งส่งเสริมและพัฒนาพุทธศาสนิกชนให้เป็นผู้รู้แจ้งด้วยปัญญา ไม่หลงงมงายในเครื่องานวิชา และไสยศาสตร์ ได้เผยแพร่ธรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีศิษยานุศิษย์จำนวนมาก

เป็นพระนักพัฒนาและนักสังคมสงเคราะห์พร้อมกับการเผยแพร่ธรรม พัฒนาวัดป่าไทรงามให้ดูร่มรื่น ประดับด้วยก้อนหินใหญ่ก้อนเล็กหลายร้อยตัน ร่มเย็นด้วยคูน้ำและแมกไม้รายรอบเป็นผืนป่าขนาด ๑๓๐ ไร่ เป็นพระนักอนุรักษ์และปลูกป่าจนได้รับรางวัลพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้ความเมตตาสงเคราะห์ประชาชนผู้ยากไร้ ให้ความช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ตลอดจนหน่วยงานราชการต่างๆ นอกจากนี้ยังเป็นพระนักศิลปะ แกะสลักพระพุทธรูปหินได้สวยงาม ต้องตามลักษณะพุทธศิลป์ ให้พุทธศาสนิกชนได้กราบไหว้

ด้วยผลงานที่ปรากฏและคุณลักษณะดังกล่าว จึงขอยกย่องเชิดชูเกียรติ พระครูนิโครธธรรมาภรณ์ เป็น “ปราชญ์เมืองอุบลราชธานี”

แหล่งอ้างอิง

มยุรี ทับทิมหิน. การวิเคราะห์ผลงานปราชญ์ท้องถิ่น พระเอนก ยสทินฺโน.สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี,

อนันท์ งามสะอาด. ประวัติและธรรมเนียม หลวงพ่อเอนก ยสทินฺโน. งานเอกสารการพิมพ์ วิทยาลัยเทคนิค
เดชอุดม. ๒๕๕๐.

ดวงนศักดิ์ ไชยโพธิ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ นายบุญน้อย มุ่งงาม ผู้สัมภาษณ์ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๘ กันยายน พ.ศ.
๒๕๕๘ ณ บ้านเลขที่ ๕๗ หมู่ที่ ๖ ตำบลเมืองเดช อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

สำนักงานวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี